

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK KLEIN ZWITSERLAND

INACHTNEMING VAN DE NATUURWETGEVING

Hendrickx Grondwerken B.V.

Klein Zwitserla

Wij wandelen en fietsen op wegen en

Geen toegang:

- buiten wegen en paden
- met gemotoriseerd vervoer
- met landbouwtraktoren
- met paarden

Verboden voor activiteiten:

- de graven
- met baten op de waterplek te brengen
- voor de activiteiten

Verplicht:

- overvliegen van de landbouw op de velden
- landbouw gebruik de baten met de baten

de baten

Gefen Rijn

Hand Gefen Rijn

4 april 2013
De Moer

BROUWERS
GROENAANNEMERS
Sinds 1972

Ons kenmerk : HGW13-001

Status: : Definitief

Opdrachtgever : Hendrickx Grondwerken B.V.

Advies : Brouwers Groenaannemers

Datum : 4 april 2013

Plaats : De Moer

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	FLORA- EN FAUNAWET	4
1.2	TOETSINGSMETHODE	4
2	PLANGEBIED	6
2.1	BESCHRIJVING PLANGEBIED	6
2.2	BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN	6
2.3	GEBIEDSBESCHERMING	7
3	ANALYSE NATUURWAARDEN	8
3.1	VAATPLANTEN	8
3.2	ZOOGDIEREN	8
3.3	VOGELS	9
3.4	AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN	9
3.5	DAGVLINDERS EN LIBELLEN	10
3.6	OVERIGE INSECTEN EN GELEEDPOTIGEN	10
4	TOETSING	11
5	CONCLUSIE EN AANBEVELING	13
5.1	CONCLUSIE	13
5.2	AANBEVELING	15
6	BRONNEN	16
6.1	LITERATUUR	16
6.2	WEBSITES	16
	BIJLAGEN	17
1	SCHEMA T.A.V. ONTHEFFINGSPLICHT	17
2	TABELLEN BESCHERMDE SOORTEN	18
3	LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN	21
4	TOEKOMSTIGE PLANSITUATIE	22

Bij werkzaamheden is inachtneming van de Flora- en faunawet verplicht. Middels een flora- en faunaonderzoek (quick-scan), waarbij de in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna wordt geïnventariseerd, wordt duidelijk of de ingrepen in strijd zijn met de natuurwetgeving.

1.1 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds april 2002 is de Flora- en faunawet van toepassing. Deze wet waarborgt de bescherming van alle in Nederland in het wild voorkomende plant- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn onderdelen uit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn opgenomen.

Indien een kans bestaat dat naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep nadelige effecten zullen optreden aan beschermde flora en fauna, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Ongeacht de beschermingsgraad (zie bijlage 1 en 2) geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de Zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige handelingen voor flora en fauna, die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, achterwege dienen te blijven.

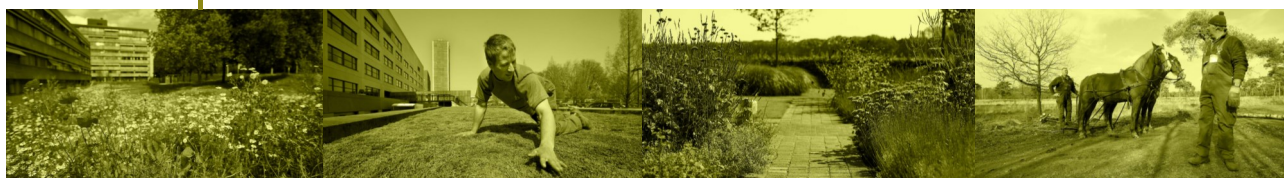
Indien beschermde soorten uit tabel 1 worden aangetroffen, geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Ontheffingsaanvraag is in dit geval niet nodig. De Zorgplicht blijft wel van kracht.

Voor beschermde soorten vermeld in de tabel 2 van de Flora- en faunawet geldt dat het toepassen van de juiste gedragscode tot de mogelijkheden behoort. Een gedragscode is als het ware een instrument, dat gehanteerd wordt zodat binnen de kaders van de wet gewerkt kan worden zonder het ontheffingstraject te hoeven doorlopen. Dit geldt ook voor de groep vogels, met als uitzondering de vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Voor deze soorten geldt, indien sprake is van vaste rust- en verblijfsplaatsen, dat men verplicht is tot het indienen van een ontheffingsaanvraag. Deze soorten staan vermeld in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep' van het Ministerie van LNV (sinds november 2012 EZ) van augustus 2009 (zie bijlage 3).

Voor soorten van tabel 3 geldt een strenger afwegingskader dan voor soorten van tabel 2. Indien tabel 3-soorten worden waargenomen en door voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling of inrichting de algemene verbodsbepalingen worden overtreden, dient ten alle tijden een ontheffingsaanvraag te worden ingediend. De gunstige staat van instandhouding van de soort mag in geen geval in het geding komen.

1.2 TOETSINGSMETHODE

Om een beeld te verkrijgen van de natuurwaarden op de locatie is op 3 april 2013 een veldbezoek gebracht aan het plangebied. De locatie is getoetst op het (potentieel) voorkomen van en de geschiktheid voor de beschermde flora en fauna zoals deze vermeld staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet inclusief alle in Nederland voorkomende vogels.

Om vast te stellen of het plangebied in of nabij beschermde natuurgebieden ligt, is gebruik gemaakt van het Natura-2000 gebiedendatabestand van het Ministerie van EZ.

Ter beoordeling van het plangebied op het voorkomen van beschermde flora en fauna is veld- en literatuuronderzoek uitgevoerd door een deskundig medewerker op het gebied van ecologie.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de vergaarde informatie het voorkomen van beschermde flora en fauna niet uitsluit. Doordat het veldbezoek een momentopname betreft, kunnen de waarnemingen incompleet zijn ten aanzien van voorkomende beschermde soorten. Brouwers Groenaanemers werkt met gespecialiseerde partijen en zet medewerkers in die op basis van hun kennisniveau (opleiding en training) en ervaring aan kunnen geven of het realistisch is of bepaalde beschermde soorten verwacht mogen worden. In dit rapport wordt daarom ook wel gesproken over het 'deskundigenoordeel'.

Dit hoofdstuk geeft een beknopte beschrijving van het plangebied en de geplande ontwikkelingen voor het desbetreffende gebied.

2.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is een braakliggende terrein van circa 1½ tot 2 ha en is gelegen in het buitengebied van Gilze, aan de noordzijde van de woonkern. Ten zuiden van het plangebied ligt de snelweg A58. Direct grenzend aan het plangebied in het noorden ligt Luchtmachtbasis Gilze-Rijen. Waar de westzijde van het plangebied te typeren valt als agrarisch gebied, akkerland en grasland, ligt direct ten oosten bosgebied Klein Zwitserland, een eiken-dennenbos met op circa 50 m afstand een natuurvijver.

Afbeelding 1
Plangebied

2.2 BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN

De firma Hendrickx Grondwerken B.V. is voornemens om het voormalig braakliggend terrein in te richten als zijnde gronddepot (zie bijlage 4). Buiten de inrichting van het braakliggend terrein dient een nieuwe toegangsweg gecreëerd te worden over bestaand grasland. Daarnaast wordt in de huidige plantekening nieuwe beplanting aangelegd en wordt een retentievijver gerealiseerd. Ten slotte wordt een deel (circa 25 m²) van het zuidelijk gelegen houtopstand opgeofferd ter realisatie van parkeergelegenheid.

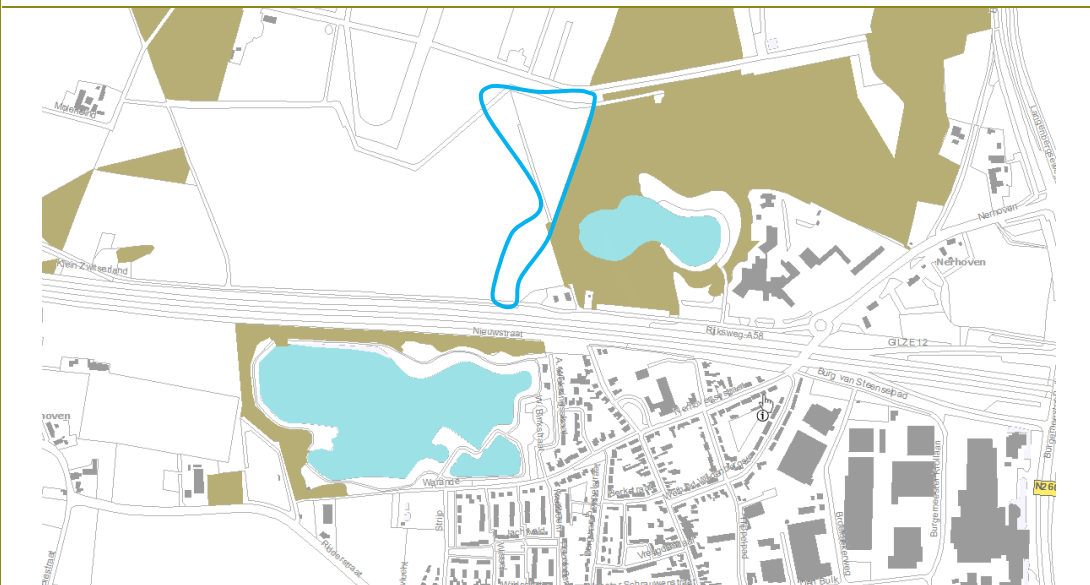
Brouwers Groenaannemers heeft in opdracht van Hendrickx Grondwerken B.V. een flora- en faunaonderzoek in de vorm van een quick-scan uitgevoerd in het plangebied. In het kader van het flora- en faunaonderzoek is veld- en literatuuronderzoek gedaan en is een rapportage gemaakt waarin de inventarisatiegegevens zijn omschreven en zijn getoetst aan de Flora-

2.3

Afbeelding 2
EHS

Vanuit beleidsmatige gebiedsbescherming is het plangebied niet begrensd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied grenst echter aan de oostzijde wel aan de EHS. Bosgebied Klein Zwitserland is hierbij aangewezen als droog bos met productiefunctie en de natuurvijver als zoete plas. Gezien de aard van de werkzaamheden is geen sprake van aantasting van de gestelde doelstellingen van de EHS (nader omschreven in het bestemmingsplan). Voortvloeiend uit het bestemmingsplan, dient voorafgaand aan de werkzaamheden wel een omgevingsvergunning te worden afgegeven door B&W.

ANALYSE NATUURWAARDEN

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de aangetroffen natuurwaarden tijdens het verkennend flora- en faunaonderzoek dat verricht is op 3 april 2013. Gedurende het onderzoek is aandacht besteed aan de flora en fauna zoals deze vermeld staan in de tabellen 1,2 en 3 van de Flora- en faunawet inclusief alle in Nederland voorkomende vogels.

3.1 VAATPLANTEN

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen vaatplanten aangetroffen die als tabel 1-, 2- of 3-soort in de Flora- en faunawet zijn aangewezen. Enkele waargenomen algemene vaatplanten zijn Bezembrem, Bonte gele dovenetel, Grote brandnetel, Knopig helmkruid, Pitrus en Ridderzuring.

Grenzend aan het plangebied is Kleine maagdenpalm (*Vinca minor*) aangetroffen. Deze tabel 1-soort betreft mogelijk een verwilderde exemplaren vanuit particuliere tuinen.

Afbeelding 3
Kleine
maagdenpalm

De periode waarin het veldonderzoek heeft plaatsgevonden, geeft geen optimale weergave van de (kruidachtige) vaatplanten die hun standplaats in het plangebied hebben. Vanuit deskundigenoordeel is de verwachting dat het plangebied dienst doet als standplaats voor beschermde planten, vermeld als tabel 2- of 3-soort, nihil. Het voorkomen van tabel 1-soort Brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*) valt op basis van deskundigheid niet uit te sluiten.

3.2 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende waarnemingen gedaan van sporen die wijzen op het voorkomen van zoogdiersoorten. Het betreft sporen van Bosmuis, Konijn en Vos, allen tabel 1. In potentie is aangrenzend bosgebied geschikt als leefgebied voor tabel 2-soort Eekhoorn.

Op basis van literatuuronderzoek en deskundigenoordeel valt met voldoende zekerheid vast te stellen dat zich in het plangebied geen strenger beschermde zoogdiersoorten voordoen.

Door het ontbreken van specifiek vleermuisonderzoek kan niet gedefinieerd worden in welke hoedanigheid het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen. Het plangebied biedt vanwege de afwisseling van bos, bospaden en (half) open gebied voldoende potentie als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. Aangrenzend bosgebied en de bestaande houtwal bevatten geschikte boomholten waarin boombewonende soorten als Gewone grootoorvleermuis, Franjestaart, Rosse vleermuis en Watervleermuis kunnen huizen.

Gezien de aard van de ruimtelijke ingreep, waarbij de risico's op overtreding van de algemene verbodsbepalingen nihil worden geacht, in combinatie met de potentiële en functionele waarde van het plangebied voor vleermuizen, valt op basis van deskundigenoordeel uit te sluiten dat aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk is.

3.3 VOGELS

In het plangebied zijn waarnemingen gedaan van vogelsoorten, zoals Groene specht, Grote bonte specht, Houtduif, Koolmees, Merel, Putter, Roodborsttapuit, Veldleeuwerik, Witte kwikstaart en Zwarte kraai. Bovenstaande soorten zijn overwegend typerend voor ofwel bosrijke gebieden (o.a. Grote bonte specht), ofwel open terreinen (o.a. Veldleeuwerik).

In het plangebied zijn op het moment van veldonderzoek geen broedende vogels waargenomen en is geen nestindicerend gedrag waargenomen. Daarnaast zijn geen nesten aangetroffen van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Het plangebied bevat op basis van deskundigheid voldoende potentie als broedgebied voor zowel grondbroedende soorten als voor soorten gebonden aan bos en struweel (o.a. holtebroeders in bomen). Het risico op broedende vogels is doorgaans het hoogst in de periode 15 maart tot 15 juli.

3.4 AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN

In het plangebied is geen waarneming gedaan van amfibieën. Op basis van actuele verspreidingsgegevens, is met voldoende zekerheid vast te stellen dat in de omgeving tabel 3-soorten als Boomkikker en Kamsalamander voorkomen. Op basis van deskundigenoordeel is met voldoende zekerheid te stellen dat het plangebied niet geschikt is als biotoop of leefgebied voor genoemde tabel 3-soorten en overige amfibieën. Mogelijkerwijs dat de natuurvijver in aangrenzend bosgebied dienst doet als voortplantingswater voor diverse algemene en minder amfibieën. Aangrenzend bos biedt voldoende geschikte schuilplaatsen voor amfibieën om de winterperiode door te brengen.

In het plangebied zijn geen reptielen of sporen van reptielen aangetroffen. Uit actuele verspreidingsgegevens valt af te leiden dat Levendbarende hagedis (tabel 2) in de omgeving van

het plangebied aanwezig is. Het plangebied zelf is niet geschikt als leefgebied voor de Levendbarende hagedis, waardoor het voorkomen van beschermde reptielen op basis van deskundigenoordeel uit te sluiten valt.

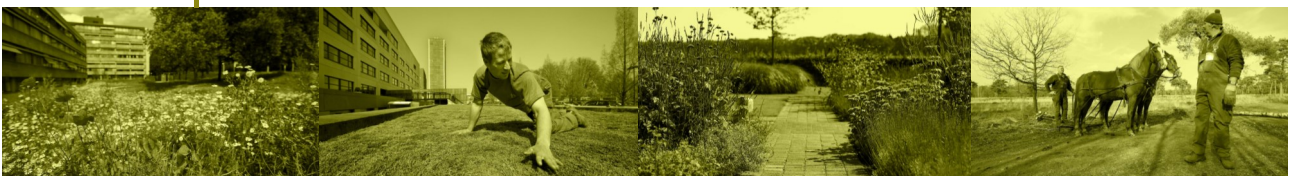
Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied valt het voorkomen van beschermde vissoorten op basis van algemene verspreidingsgegevens uit te sluiten.

3.5 DAGVLINDERS EN LIBELLEN

In het plangebied zijn geen dagvlinders en libellen waargenomen. Volgens literatuuronderzoek, waarbij algemene verspreidingsatlassen geraadpleegd zijn, is de verwachting op het voorkomen van zowel beschermde dagvlinders als libellen nihil. Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen om als leefgebied te dienen voor beschermde dagvlinders en libellen, waardoor met voldoende zekerheid valt op te maken dat in het plangebied geen beschermde dagvlinders en libellen voorkomen.

3.6 OVERIGE INSECTEN EN GELEEDPOTIGEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten en ongewervelde dieren. Deze beschermde soorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving, waardoor met voldoende zekerheid gesteld kan worden dat dergelijke soorten zich niet in het plangebied voordoen.

In dit hoofdstuk worden de bevindingen uit voorgaand hoofdstuk getoetst aan de natuurwetgeving. Bij de toetsing is de beschermingsgraad afgezet tegen de toepasbare instrumenten vanuit de Flora- en faunawet, zoals in bijlage 1 schematisch is weergegeven. Het is van belang dat wordt getoetst in welke mate de voorkomende flora en fauna bescherming geniet en welke effecten dit heeft op de geplande ontwikkelingen.

Zoals in voorgaand hoofdstuk vermeld, zijn sporen van enkele zoogdiersoorten aangetroffen die als tabelsoort in de Flora- en faunawet vermeld staan. Het betreft de tabel 1-soorten Bosmuis, Konijn en Vos. Ook tabel 1 soort Kleine maagdenpalm is in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Daarnaast zijn er op basis van literatuuronderzoek, veldonderzoek en deskundigenoordeel rekening te worden gehouden met in potentie voorkomende tabel 1-soorten. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen, zolang de gunstige staat van instandhouding van de soort gewaarborgd blijft.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN

Artikel 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met oog daarop op te sporen.

Artikel 10 Het is verboden, dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Buiten het feit dat tabel 1-soorten vrijstelling hebben op de algemene verbodsbepalingen is wel de Zorgplicht van kracht zoals omschreven in artikel 2 van de Flora- en faunawet.

ZORGPLICHT

Artikel 2 lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk

handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In het plangebied zijn geen tabel 2-soorten aangetroffen, maar het voorkomen van de Eekhoorn in aangrenzend gebied kan niet worden uitgesloten. Mocht het plangebied onverhoopt dienst doen als biotoop of leefgebied van een tabel 2-soort, dan biedt een door het ministerie goedgekeurde gedragscode uitkomst.

Tabel 3-soorten zijn in het plangebied niet waargenomen. Wel is bekend dat tabel 3-soorten, waaronder vleermuizen en amfibieën, in de omgeving van het plangebied voorkomen. Wanneer (mogelijk) sprake is van overtreding van de algemene verbodsbepalingen ten aanzien van tabel 3-soorten, is ontheffingsaanvraag verplicht.

Alle inheemse vogelsoorten in Nederland zijn beschermd, waardoor onder andere de algemene verbodsbepalingen (artikel 9 t/m 12 van de Flora- en faunawet) op vogels van toepassing zijn. In de beleidsnotitie 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijk ingrepen' van het Ministerie van LNV (sinds november 2012 EZ) van augustus 2009 wordt onderscheid gemaakt tussen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn en vogelnesten die uitsluitend gedurende broed- en nestperiode beschermd zijn.

Van de waargenomen soorten en soorten die in de nabijheid voorkomen, zijn de nesten inclusief het omliggende functionele leefgebied niet jaarrond beschermd. Indien het plangebied of grenzend daaraan, nesten bevat die jaarrond beschermd zijn, dient bij overtreding van de algemene verbodsbepalingen ontheffing te worden aangevraagd bij het Ministerie van EZ. In het plangebied en de directe omgeving zijn nadrukkelijk geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen. Bij het aantreffen van broedgevallen zonder jaarrond bescherming, kan gewerkt worden met toepassing van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Dit hoofdstuk vat samen welke conclusies getrokken worden n.a.v. verkennend flora- en faunaonderzoek, dus kortom welke mogelijkheden of beperkingen samenhangen met de geconstateerde natuurwaarden. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan t.a.v. de effecten van de te verrichte werkzaamheden ten opzichte van de beschermde flora en fauna.

5.1 CONCLUSIE

Op basis van uitgevoerd flora- en faunaonderzoek is ontheffingsaanvraag niet nodig. Voorwaarde is dat zich tussentijds of gedurende de realisatieperiode geen tabel 3-soorten en/of vogels met jaarrond beschermde vogelnesten in het plangebied vestigen. Het toepassen van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode is niet noodzakelijk zolang zich tussentijds of gedurende de realisatieperiode geen tabel 2-soorten en/of broedende vogels vestigen in het plangebied.

Op basis van deskundigenoordeel valt met voldoende zekerheid vast te stellen dat het plangebied en grenzend daaraan in de broedperiode dienst doet als zijnde broedgebied voor verschillende vogelsoorten. Indien sprake is van broedgevallen gedurende de realisatieperiode, biedt een door het ministerie goedgekeurde gedragscode uitkomst.

Het plangebied doet dienst als zijnde biotoop en/of leefgebied van diverse tabel 1-soorten. Bij tabel 1-soorten is sprake van vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen (art. 8 t/m 12 Flora- en faunawet). Zodoende is ten aanzien van tabel 1-soorten geen sprake van ontheffingsplicht of is toepassing van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode niet noodzakelijk.

Tabel 1-soorten

Wat betreft tabel 1-soorten is het van belang dat de gunstige staat van instandhouding van de soorten op nationaal niveau gewaarborgd blijft. De aangetroffen of te verwachte soorten zijn algemeen voorkomend op zowel nationaal als regionaal niveau, waardoor met zekerheid is vast te stellen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt. Wel is de Zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet) van kracht op tabel 1-soorten. Zodoende dienen de geplande werkzaamheden op zorgvuldige wijze te worden uitgevoerd.

De tabel 1-soorten waarvan het voorkomen middels veldonderzoek is vastgesteld, zijn Bosmuis, Konijn en Vos. Daarnaast worden enkele tabel 1-soorten in het plangebied of directe nabijheid verwacht op basis van deskundigenoordeel aangevuld met kennis uit literatuuronderzoek.

Tabel 2-soorten

In het plangebied is geen waarneming gedaan van tabel 2-soorten. Mogelijk maakt het aangrenzende bosgebied onderdeel uit van het leefgebied van tabel 2-soort Eekhoorn. Gezien de aard van de werkzaamheden en toekomstige bestemming, valt op basis van deskundigheid te concluderen dat hierdoor geen tijdelijke of permanente effecten optreden waardoor de gunstige staat van instandhouding van de Eekhoorn op lokaal niveau in het geding komt.

Tabel 3-soorten

In het plangebied zijn geen tabel 3-soorten aangetroffen of sporen die hierop wijzen. Wel is het voorkomen van als tabel 3 beschermde amfibieën en vleermuizen in de omgeving van het plangebied bekend. Gezien het feit dat het plangebied op basis van deskundigheid geen potentieel biotoop of leefgebied vormt voor streng beschermde amfibieën, en omdat de geplande werkzaamheden niet van negatieve invloed zijn op in de omgeving aanwezige amfibieën, is geen sprake van overtreding van de algemene verbodsbepalingen ten aanzien van deze soortgroep.

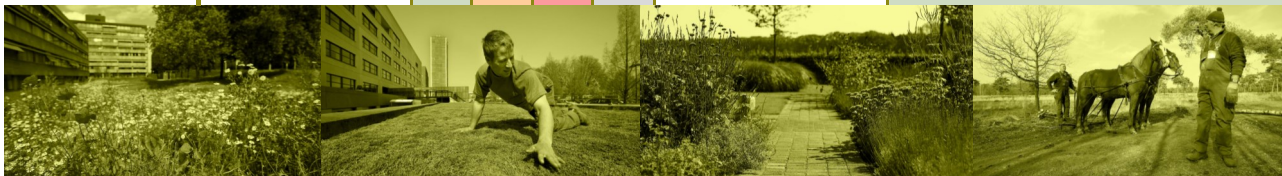
In relatie tot de werkzaamheden is voor vleermuizen geen sprake van ontheffingsplicht. Vleermuizen zijn namelijk enerzijds niet fysiek in het plangebied waargenomen en anderzijds zijn de geplande werkzaamheden niet van negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van mogelijk foeragerende vleermuizen of/vo vleermuizen die mogelijke verblijfplaatsen hebben in aangrenzend bos.

Vogels

Omdat in het plangebied geen waarneming is gedaan van jaarrond beschermde vogelnesten is geen sprake van ontheffingsplicht. Wel valt met voldoende zekerheid te stellen dat het plangebied en grenzend daaraan als broedlocatie gebruikt wordt door diverse vogelsoorten waarvan de nesten enkel beschermd zijn bij broedactiviteit. De invloed van de voorgenomen werkzaamheden op vogels en vogelnesten, is grotendeels afhankelijk van de werkperiode. Het broedseizoen, de meest kwetsbare periode ten aanzien van broedende vogels, loopt doorgaans van omstreeks 15 maart tot 15 juli. Te concluderen valt dat de risico's op overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels toeneemt binnen de broedperiode. Het toepassen van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode biedt in dat geval uitkomst. Let wel dat de genoemde broedperiode slechts een indicatieve richtlijn betreft, waardoor aan deze data geen rechten te ontleen zijn.

Schema 1
Invloed
soort-
bescherming

INVLOED SOORTBESCHERMING						
Soortgroep	Beschermingsgraad				Overtredingskans	Ontheffingsplicht
	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3	Vogels		
Vaatplanten						
Kleine maagdenpalm	x	-	-	-	Art. 8	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Zoogdieren						
Algemene zoogdieren	x	-	-	-	Art. 10 & 11	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Vleermuizen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee

INVLOED SOORTBESCHERMING (vervolg)

Soortgroep	Beschermingsgraad				Overtredingskans	Ontheffingsplicht
	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3	Vogels		
Vogels (* vogelnest jaarrond beschermd)						
Algemene broedvogels	-	-	-	x	Art. 10, 11 & 12	Nee, toepassing gedragscode mogelijk indien sprake is van broedende vogels tijdens uitvoering
Amfibieën, reptielen en vissen						
Algemene amfibieën	x	-	-	-	Art. 9, 10, 11 & 12	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Boomkikker	-	-	x	-	Art. 9, 10, 11 & 12	Nee
Kam-salamander	-	-	x	-	Art. 9, 10, 11 & 12	Nee
Dagvlinders en libellen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee
Overige insecten en geleedpotigen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee

5.2 AANBEVELING

Gezien de verwachting op broedende vogels in de periode 15 maart tot 15 juli is het aan te bevelen om de werkzaamheden uit te voeren in de periode dat de kans op broedende vogels minimaal is. Kortom plan de realisatiefase in de periode vanaf 15 juli tot 15 maart. Dit is eveneens de beste periode om de werkzaamheden uit te voeren ten aanzien van kleine zoogdieren.

Vanwege het voorkomen van tabel 1-soorten, weliswaar geldt hiervoor vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen, dient de Zorgplicht in acht te worden genomen. Het is aan te bevelen om in het kader van de Zorgplicht:

- ♦ het uitvoerend personeel voorafgaand aan de werkzaamheden een werkinstructie te geven door een ecologisch deskundige;
- ♦ werkzaamheden zoveel mogelijk te combineren om zodoende fysieke verstoring en geluidsoverlast tot het minimum te beperken;
- ♦ vluchtmogelijkheden voor aanwezige fauna te waarborgen door een veilige te hantieren > werk nooit richting de snelweg, maar bij voorkeur richting het bosgebied;
- ♦ de werkzaamheden uit te voeren onder toezicht van een ecologisch deskundige.

Een overzicht van de bronnen die gebruikt zijn bij de totstandkoming van het flora- en faunaonderzoek. Onderscheid wordt gemaakt tussen literatuur en websites.

6.1 LITERATUUR

- ◆ Boerema, L., Teksten Flora- en faunawet, Sdu Uitgevers (2008)
- ◆ Bos, F. et al, De Dagvlinders van Nederland, KNNV Uitgeverij (2006)
- ◆ Brouwer, T. et al, Vissenatlas Noord-Brabant, Uitgeverij Profiel (2010)
- ◆ Creemers, R. & Delft, J., van, De Amfibieën en Reptielen van Nederland, KNNV Uitgeverij (2009)
- ◆ Dietz, C. et al, Vleermuizen, De Fontein/Tirion Uitgevers B.V. (2011)
- ◆ Stichting FLORON, Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, KNNV Uitgeverij (2011)
- ◆ Meijden, R., van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff (2005)
- ◆ Peeters, H. & Wheeler, K., Vogels en de Wet.nl, KNNV Uitgeverij (2008)
- ◆ Peeters, T.M.J. et al, De Wespen en Mieren van Nederland, KNNV Uitgeverij (2004)
- ◆ SOVON Vogelonderzoek, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, KNNV Uitgeverij (2002)
- ◆ Weeda, E.J. et al, Flora deel 1 t/m 5, KNNV Uitgeverij (2003)
- ◆ Winter, A.J., de & Bruin, J., De Nederlandse Libellen, KNNV Uitgeverij (2002)

6.2 WEBSITES

- ◆ Google Earth
- ◆ wetten.overheid.nl
- ◆ www.brabant.nl
- ◆ www.libellennet.nl
- ◆ www.nederlandsesoorten.nl
- ◆ www.ravon.nl
- ◆ www.rijksoverheid.nl
- ◆ www.soortenbank.nl
- ◆ www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase
- ◆ www.vlindernet.nl
- ◆ www.vogelbescherming.nl
- ◆ www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: SCHEMA T.A.V. ONTHEFFINGSPLICHT

Beschermingsgraad	<i>Gedragcode</i> Bestendig Beheer <i>gemeentelijke groenvoorzieningen</i>	<i>Gedragcode</i> Ruimtelijke Ontwikkeling & Inrichting
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Tabel I	Vrijstelling algemene verbodsbepalingen	Vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Tabel II	Toepassing gedragcode	Toepassing gedragcode
Vogels	Toepassing gedragcode	Toepassing gedragcode
Vogelnesten (jaarrond beschermd)	Toepassing gedragcode	Ontheffing verplicht
Tabel III	Toepassing gedragcode	Ontheffing verplicht

BIJLAGE 2: TABELLEN BESCHERMDE SOORTEN

TABEL 1: ALGEMENE SOORTEN

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Mol
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige woelmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Reptielen en amfibieën

Bruine kikker
Gewone pad
Middelste groen kikker
Kleine watersalamander
Meerkikker

Mieren

Behaarde rode bosmier
Kale rode bosmier
Stronkmier
Zwartrugbosmier

Slakken

Wijngaardslak

Vaatplanten

Aardaker
Akkerklokje

Brede wespenorchis
Breed klokje
Dotterbloem
Gewone vogelmelk
Grasklokje
Grote kaardenbol
Kleine maagdenpalm
Knikkende vogelmelk
Koningsvaren
Slanke sleutelbloem
Zwanenbloem

TABEL 2: OVERIGE SOORTEN

Zoogdieren

Damhert
Edelhert
Eekhoorn
Grijze zeehond
Grote bosmuis
Steenmarter
Wild zwijn

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander
Levenbarende hagedis

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder
Vals heideblauwtje

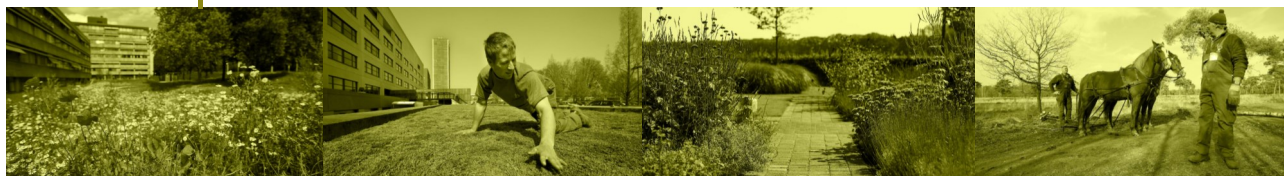
Vissen

Bermpje
Kleine modderkruiper
Meerval
Rivierdonderpad

Vaatplanten

Aangebrande orchis
Aapjesorchis
Beenbreek
Bergklokje
Bergnachtorchis

Bijenorchis
Blaasvaren
Blauwe zeedistel
Bleek bosvogeltje
Bokkenorchis
Brede orchis
Bruinrode wespenorchis
Daslook
Dennenorchis
Duitse gentiaan
Franjgentiaan
Geelgroene wespenorchis
Gele helmbloem
Gevlekte orchis
Groen nachtorchis
Groensteel
Grote keverorchis
Grote muggenorchis
Gulden sleutelbloem
Harlekijn
Herfstschrøeforchis
Hondskruid
Honingorchis
Jeneverbes
Klein glaskruid
Kleine keverorchis
Kleine zonnedaauw
Klokjesgentiaan
Kluwenklokje
Koraalwortel
Kruisbladgentiaan
Lange ereprijs
Lange zonnedaauw
Mannetjesorchis
Maretak
Moeraswespenorchis
Muurbloem
Parnassia
Pijlscheefkelk
Poppenorchis
Prachtklokje
Purperorchis
Rapunzelkolkje

Rechte driehoeksvaren
 Rietorchis
 Ronde zonnedaauw
 Rood bosvogeltje
 Ruig klokje
 Schubvaren
 Slanke gentiaan
 Soldaatje
 Spaanse ruiter
 Steenanjer
 Steenbreekvaren
 Stengelloze sleutelbloem
 Stengelomvattend havikskruid
 Stijf hardgras
 Tongvaren
 Valkruid
 Veenmosorchis
 Veldgentiaan
 Veldsalie
 Vleeskleurige orchis
 Vliegenorchis
 Vogelnestje
 Voorjaarsadonis
 Wantsenorchis
 Waterdrieblad
 Weideklokje
 Welriekende nachtorchis
 Wilde gagele
 Wilde herfststijlloos
 Wilde kievitsbloem
 Wilde marjolein
 Wit bosvogeltje
 Witte muggenorchis
 Zinkviooltje
 Zomerklokje
 Zwartsteel

Kevers
 Vliegend hert

Kreeftachtigen
 Rivierkreeft

TABEL 3: SOORTEN BIJLAGE 1 AMvB

Zoogdieren
 Das
 Boommarter
 Eikelmuis
 Gewone zeehond
 Veldspitsmuis
 Waterspitsmuis

Reptielen en amfibieën
 Adder
 Hazelworm
 Ringslang
 Vinpootsalamander
 Vuursalamander

Vissen
 Beekprik
 Bittervoorn
 Elrits
 Gestippelde alver
 Grote modderkruiper
 Rivierprik

Dagvlinders
 Bruin dikkopje
 Dwergblauwtje
 Dwergdikkopje
 Groot geaderd witje
 Grote ijsvogelvlinder
 Heideblauwtje
 Iepenpage
 Kalkgraslanddikkopje
 Keizersmantel
 Klaverblauwtje
 Pupersteelparemoervlinder
 Rode vuurvlinder
 Rouwmantel
 Tweekleurig hooibeestje
 Veenbesparemoervlinder
 Veenhooibeestje
 Veldparemoervlinder
 Woudparemoervlinder
 Zilvervlek

Vaatplanten
 Groot zee gras

TABEL 3: BIJLAGE IV HR

Zoogdieren
 Baardvleermuis
 Bechstein's vleermuis
 Bever
 Bosvleermuis
 Brandt's vleermuis
 Bruinvis
 Euraziatische lynx
 Franjestaart
 Gewone dolfin
 Gewone dwergvleermuis
 Gewone grootoorvleermuis
 Grijze grootoorvleermuis
 Grote hoefijzerneus
 Hamster
 Hazelmuis
 Ingekorven vleermuis
 Kleine dwergvleermuis
 Kleine hoefijzerneus
 Laatvlieger
 Meervleermuis
 Mopsvleermuis
 Nathusius' dwergvleermuis
 Noordse woelmuis
 Otter
 Rosse vleermuis
 Tuimelaar
 Tweekleurige vleermuis
 Vale vleermuis
 Watervleermuis
 Wilde kat
 Witflankdolfijn
 Witsnuitdolfijn

Reptielen en amfibieën
 Boomkikker
 Geelbuikvuurpad
 Gladde slang
 Heikikker
 Kamsalamander
 Knoflookpad

Muurhagedis
Poelkikker
Rugstreeppad
Vroedmeesterpad
Zandhagedis

Dagvlinders

Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvinder
Pimpernelblauwtje
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Libellen

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

Vissen

Houting
Steur

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Knikkend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Kevers

Brede geelrandwaterroofke-
ver
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever

Tweekleppigen

Bataafse stoommossel

BIJLAGE 3: LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

CATEGORIE 1: NESTEN DIE JAARROND ALS VASTE RUST- EN VERBLIJFPLAATS DIENST DOET

Steenuil

CATEGORIE 2: KOLONIEBROEDERS DIE ELK JAAR OP DEZELFDE PLAATS BROEDEN

Gierzwaluw

Huismus

Roek

CATEGORIE 3: NESTEN VAN VOGELS (GEEN KOLONIEBROEDERS) DIE ELK JAAR OP DEZELFDE PLAATS BROEDEN

Grote gele kwikstaart

Kerkuil

Oehoe

Ooievaar

Slechtvalk

CATEGORIE 4: NESTEN VAN VOGELS DIE JAARLIJKS HETZELFDE NEST GEBRUIKEN EN NAUWELIJKS IN STAAT ZIJN EEN NIEUW NEST TE BOUWEN

Boomvalk

Buizerd

Havik

Ransuil

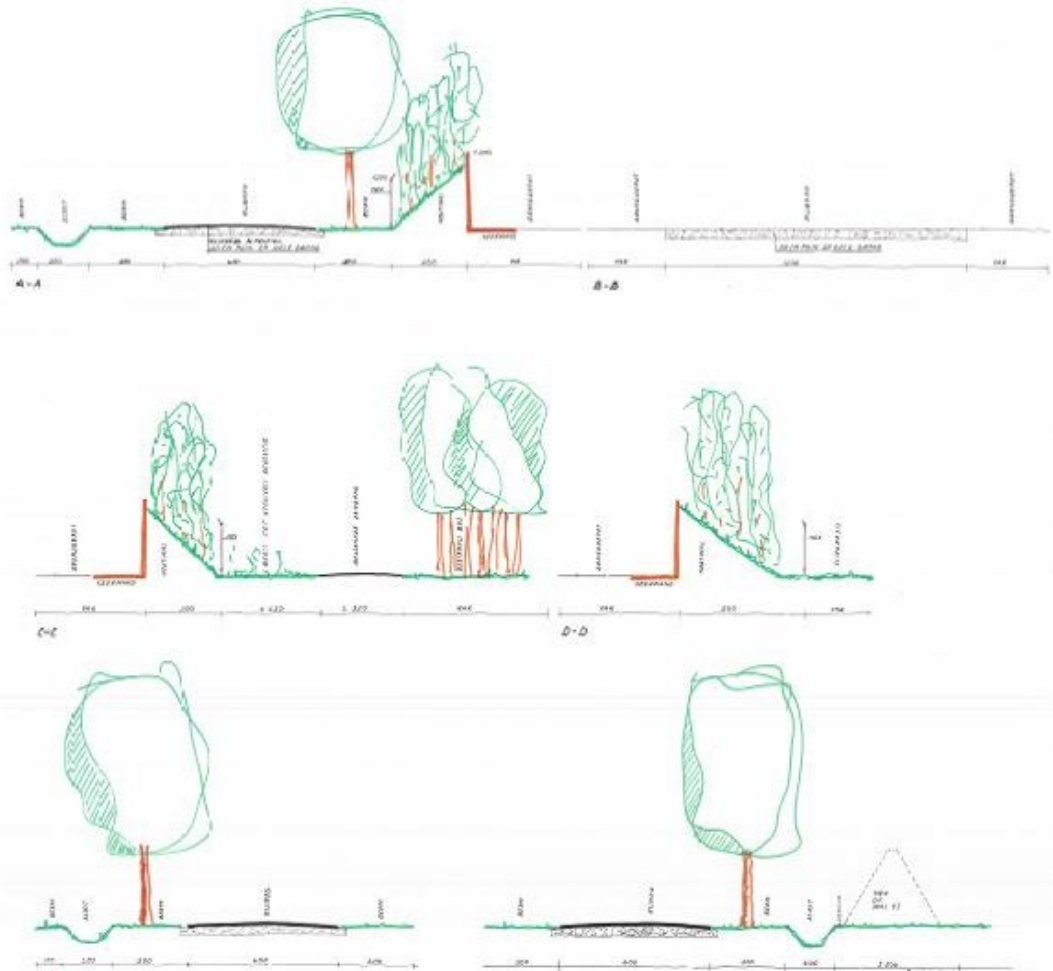
Sperwer

Wespendief

Zwarte wouw

Galgeneind 12

5176 NN De Moer

013-5159427

info@brouwersgroenaannemers.nl